

cardano

Money makes the world go round...

Kwartaalrapportage Duurzaam Beleggen | Vierde kwartaal 2023

 Klaverblad
verzekeringen

Voorwoord Klaverblad

We helpen mensen om prettig en onbezorgd te leven. Voor ons is het vanzelfsprekend om een positieve bijdrage aan de maatschappij te leveren. Dus natuurlijk ondernemen we duurzaam. Dat doen we onder andere via onze beleggingen. Al onze beleggingen worden onderzocht op milieu-, sociale en bestuurs- (ESG) onderwerpen. Zo voldoen alle onze beleggingen aan de sociaal ethische principes van Klaverblad. Deze principes zijn opgenomen in het duurzaam beleggingsbeleid en noemen we het ethische kader. Daarnaast geven we met via beleggingen extra aandacht de thema's klimaat, Biodiversiteit, Water en Circulariteit.

Klimaat:

Klaverblad wil klimaatneutraal beleggen, uiterlijk in 2050 maar als het kan eerder. Als eerste doel willen we eind 2025 de 'carbon footprint' van onze beleggingen met minimaal 22% verminderd hebben ten opzichte van begin 2020. (pagina 12)

Biodiversiteit:

Klaverblad streeft ernaar om uiterlijk in 2050 een netto-positieve bijdrage te leveren ("net gain") aan het herstel van biodiversiteit. Daarnaast willen we in 2030 niet meer bijdragen aan ontbossing. (rapportage is in ontwikkeling)

Water:

Klaverblad wil waterneutrale portefeuilles in 2030. Dit betekent dat onze aandelenportefeuille niet mag bijdragen aan het onttrekken van water uit een omgeving waar water schaars is en waar de natuur de schaarste niet uit zichzelf kan aanvullen. (pagina 13)

Circulariteit:

Klaverblad wil circulariteit zo veel mogelijk stimuleren. Circulariteit zien we als een van de oplossingen om de druk op onze planeet te verlagen. In 2030 willen we dat de afvalproductie van de bedrijven waar we in beleggen 50% lager is dan in 2020. (rapportage is in ontwikkeling)

Voor deze thema's definiëren we acties die we jaarlijks aanscherpen. Doordat we continu leren en er steeds meer data ter beschikking komt worden onze acties steeds concreter en beter meetbaar. Onze beleggingen passen we stapsgewijs aan. Dit doen we door:

- Het bepalen van ons beleggingsuniversum. Zo sluiten we bedrijven uit die niet passen bij onze doelstellingen of we investeren juist extra in bedrijven met een positieve bijdrage aan de thema's;
- gericht te investeringen in impact obligaties. Dit zijn obligaties of projecten en/of bedrijven die dat geld direct gebruiken om positieve impact te maken op onze thema's;
 - a. Eind 2023 willen we 10% impact obligaties in portefeuille hebben waarvan 5% groen. (pagina 10)
 - b. In 2030 wil Klaverblad het aandeel van de beleggingen dat in lijn is met vijf milieudoelstellingen (de beperking van de klimaatverandering; het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen; de transitie naar een circulaire economie; de preventie en bestrijding van verontreiniging; de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen) van de EU-taxonomie verdubbeld hebben ten opzichte van 2022. (rapportage is in ontwikkeling)
- samen met anderen of via onze vermogensbeheerders bedrijven aan te sporen om positief (of minder negatief) bij te dragen aan de thema's; (rapportage is in ontwikkeling)

In samenwerking met Cardano gaan we deze doelstellingen realiseren en wordt op kwartaalbasis gerapporteerd. In deze rapportage leest u vanaf pagina 10 wat we in het afgelopen kwartaal hebben bereikt.

Introductie

Money makes the world go round...

Dennis van der Putten

Hoofd Duurzaamheid

De nieuwe BRICS combinatie kent een enorme uitstoot van CO₂. China, India en Rusland staan in de top 5 van hoogste uitstoters wereldwijd. Maar ook Iran, Saoedi-Arabië, Zuid-Afrika en Brazilië staan in de top 15. Een nieuwe economische wereldmacht die geen belang lijkt te hebben het afbouwen van de CO₂ uitstoot zo lijkt het op het eerste gezicht.

Op de valreep van 2023 is duidelijk geworden dat er een nieuwe economische wereldmacht is opgestaan. De bestaande BRICS- landen (Brazilië, Rusland, India, China en Zuid-Afrika) worden uitgebreid met nog eens vijf landen: Egypte, Ethiopië, Iran, Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten. Wat deze landen verder gemeen hebben? Volgens Freedom House krijgen ze allemaal de status 'not free'. Deze indicator geeft aan in hoeverre burgers vrijheden hebben en de mate van het onafhankelijk zijn van de politiek. Alle nieuwe BRICS-landen scoren dus een zware onvoldoende op dit vlak. Toch zijn zij de uitverkorenen vanuit meer dan 40 landen die zich hadden aangemeld.

Waarom deze landen dan toch toevoegen? Ze hebben samen een grote impact op en bijdrage aan de wereldeconomie. De nieuwe combinatie vertegenwoordigt circa 1/3 van de totale wereldeconomie en ze herbergen in totaal 3,6 miljard mensen oftewel 45% van de wereldbevolking.

Inhoudsgave

<u>Nieuws en trends: Ontwikkelingen in het vierde kwartaal</u>	5
<u>Thema onder de loep: Uitkomsten van COP 28</u>	9
<u>Beleggen met impact: Impactobligaties</u>	10
<u>Beleggingsuniversum: Nieuwe insluitingen en uitsluitingen</u>	11
<u>Doelstellingen: Voortgang op CO2e-reductie en waterverbruik</u>	12 en 13

Introductie

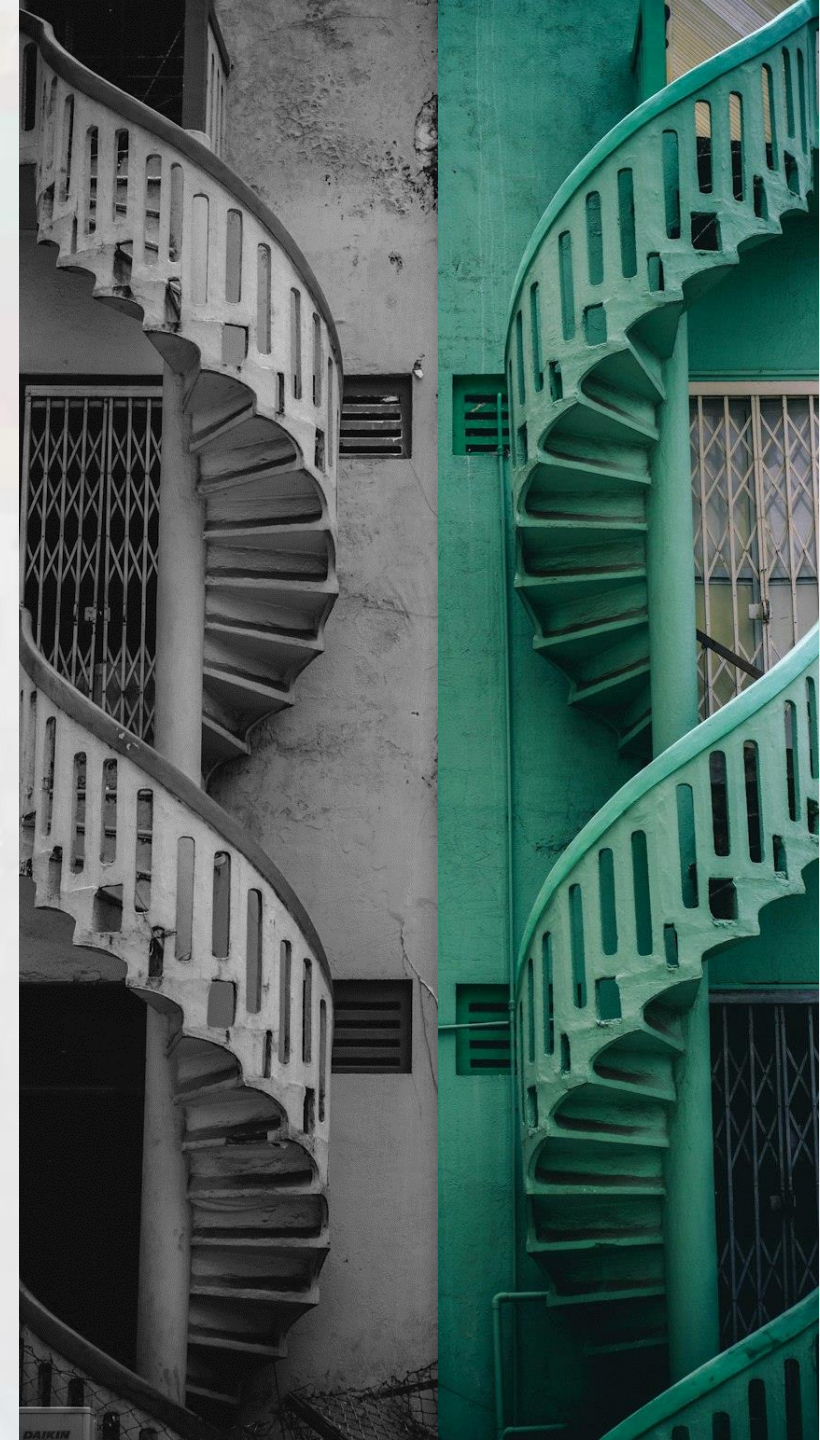
Money makes the world go round...

Toch was met name China een voortrekker bij de laatste klimaattop, COP28 in Dubai. China leek voorstander van het uitfaseren van fossiele brandstoffen en het inzetten op alternatieven in de vorm van duurzame energie (welke in totaal wordt verdrievoudigd). Betekent dit dat er direct al scheurtjes ontstaan in de nieuw gevormde wereldmacht? En dat op één van de belangrijkste thema's namelijk een pijler onder economische groei. En is de Aziatische grootmacht gezwicht voor de oproep om de wereld te redden?

Het is niet zo gek dat China de positie inneemt van voorvechter van duurzame energie. De afgelopen jaren heeft het land flink geïnvesteerd in de winning van met name zeldzame metalen en bijzondere grondstoffen (binnen en buiten de eigen landsgrenzen). Deze stoffen zijn onmisbaar in de energietransitie. De wereldproductie van deze zeldzame aardelementen is inmiddels voor een zeer groot deel in handen van China waarbij schattingen uiteen lopen tot wel 84%. Volgens de Nederlandse overheid zijn Nederland en haar Europese partners niet in staat de energietransitie in het voorziene tempo te realiseren zonder de significante Chinese productie en technologische capaciteiten. Oftewel: China gaat zwaar verdienen aan de energietransitie én heeft een economische troef om geopolitiek druk te kunnen uitoefenen. Mocht dat niet lukken dan kunnen ze altijd terugvallen op de nieuw gevormde vriendenclub.

Uiteindelijk zijn we in staat de benodigde energietransitie vorm te geven. Zolang er maar genoeg partijen zijn die hier aan verdienen of de bereidheid hebben om er voor te betalen. Voorlopig blijft het adagium: 'Money makes the world go round'.

Nieuws en trends

Ontwikkelingen in het vierde kwartaal

COP28 – UN Climate Change Conference Dubai

In december vond in Dubai de 28^e UN Climate Change Conference plaats. In dit kwartaalrapport worden in het ‘thema onder de loep’ de resultaten van deze conferentie in meer detail besproken. In het slotakkoord wordt voor het eerst gesproken over de ‘transitie weg van fossiele brandstoffen’. Een aantal andere relevante resultaten zijn het ‘loss & damage fonds’ dat klimaatschade in opkomende markten vergoedt, een voorgenomen verdrievoudiging van de capaciteit aan hernieuwbare energie tegen 2030 en de toegenomen aandacht voor de impact van klimaatverandering op voedselproductie. Daarnaast was het de eerste keer dat de deelnemende landen een inventarisatie (global stocktake) maakten van de klimaatplannen, die lieten zien dat landen onvoldoende stappen zetten om klimaatverandering van meer dan 1,5 graad Celsius te voorkomen.

Environmental Finance – The future of ESG data conference

In oktober organiseerde Environmental Finance een congres over de *Future of ESG data*. Er is nog steeds een snelle groei in de beschikbare hoeveelheid ESG data en de wettelijke verplichtingen om ESG-data te publiceren. Veel partijen zien inmiddels door de bomen het bos niet meer. In plaats van een tekort aan ESG-data is het nu vaker de vraag welke ESG- data relevant is. Tijdens het congres gingen sprekers in op de informatie die de International Sustainability Standards Board zal voorschrijven bij jaarrapportages, verplichtingen vanuit de EU zoals de SFDR en de CSRD en andere wetgeving die de komende jaren nog zal komen. Er werden voorbeelden besproken van hoe financiële instellingen rapportage organiseren en welke indicatoren het meest relevant zijn om te tonen. Ook werden voorbeelden besproken hoe duurzaamheidsindicatoren helpen om te zien welke bedrijven goed of slecht presteren. Tijdens het congres ging Arjan Ruijs in op de vraag hoe impact data helpt bij beleggingskeuzes, hoe deze kan worden verzameld en welke indicatoren relevant zijn om te laten zien welke real world impact investeringen hebben.

European Business & Nature Summit

In oktober werd in Milaan de *European Business & Nature Summit* gehouden. Dit is een jaarlijkse bijeenkomst waar overheden, bedrijven, financiële instellingen en onderzoeksinstituten samenkomen om te werken aan duurzame bedrijfsmodellen die rekening houden met de impact op biodiversiteit. Vanuit Cardano ging Arjan Ruijs in op de manier waarop financiële instellingen biodiversiteitsdoelen kunnen formuleren en de manier waarop zij meer kunnen investeren in natuur. De summit liet duidelijk zien dat biodiversiteit steeds hoger op de agenda komt bij veel bedrijven en financiële instellingen. Steeds meer financiële instellingen formuleren biodiversiteitsdoelen en –beleid. De risico’s van biodiversiteitsverlies worden steeds zichtbaarder en er komen steeds meer kansen om te investeren in bedrijven of projecten die biodiversiteit positief beïnvloeden.

Nieuws en trends

Ontwikkelingen in het vierde kwartaal

EU Taxonomieverordening

Met de Taxonomie is een Europees juridisch classificatiesysteem opgezet dat bedrijven en investeerders helpt om 'milieuvriendelijke' economische activiteiten te identificeren, zodat duurzame investeringsbeslissingen kunnen worden genomen. De verwachting is dat met de tijd de Taxonomie een overgang naar duurzaamheid zal aanmoedigen om de klimaat- en milieudoelstellingen van de EU te bereiken.

'Milieuvriendelijke' economische activiteiten worden beschreven als activiteiten die een aanzienlijke bijdrage leveren aan ten minste een van de klimaat- en milieudoelstellingen van de EU, terwijl ze tegelijkertijd geen significante schade toebrengen aan deze doelstellingen en voldoen aan minimale waarborgen. De EC had reeds verordeningen met de technische screening criteria voor de twee klimaatgerelateerde doelstellingen aangenomen. In november 2023 zijn de technische screening criteria voor de vier milieugerelateerde doelstellingen, te weten water, circulaire economie, verontreiniging en biodiversiteit, gepubliceerd. Tegelijkertijd is de verordening betreffende openbaarmakingen door ondernemingen op grond van artikel 8 van de Taxonomieverordening met deze vier milieudoelstellingen aangevuld. De implementatie daarvan wordt gefaseerd ingevoerd, onderscheidend voor niet-financiële ondernemingen en financiële ondernemingen startend met Taxonomie-'eligibility' en later met 'Taxonomie-'alignment'.

Thema onder de loep

De uitkomsten van COP28: you can run, but you can't hide

Eind 2023 vond de UN Climate Change Conference (beter bekend als de COP28) plaats. Tijdens deze bijeenkomst bespraken deelnemende Partijen de eerste 'global stocktake' (een soort mid-term review) sinds het Parijsakkoord van 2015. Daarnaast maakten zij nieuwe afspraken om de klimaatdoelen in zicht te houden. Nu de conferentie is afgelopen kan het echte werk beginnen. Wat betekent dit voor investeerders en hoe kunnen zij op de gemaakte afspraken inspelen?

Teresa Ribera, co-head van de EU-delegatie heeft anderhalf uur geslapen nadat ze een etmaal lang heeft onderhandeld over de uitkomst van de COP28 in Dubai. Als ze de pers te woord staat over het eindresultaat spreekt ze van een 'zeer goede deal' die 'zeer moeizaam' tot stand is gekomen: ["We managed to capture the momentum .. for a shift from a fossil fuel world towards the fossil fuel free world"](#). Ze doelt hierbij op een passage uit de [global stocktake](#) die deelnemende Partijen oproept maatregelen te nemen die weg bewegen van fossiele brandstoffen.

Normalisering van het ondenkbare

Nu de COP28 is afgelopen wordt de tekst over fossiele brandstoffen veel aangehaald. De reden is dat 'fossiel' niet eerder in de slottekst van een COP werd opgenomen: ["The power of these meetings lies .. in their ability to normalise the once unthinkable, which is why exhausted delegates haggle so fiercely over a final outcome"](#). Maar om het effect van de COP28 ten volle te begrijpen moeten we onze aandacht verplaatsen naar het bredere afsprakenpakket. Zoals de oproep aan Partijen om de hernieuwbare energiec capaciteit te verdrievoudigen in de periode tot 2030, en om inefficiënte subsidies voor fossiele brandstoffen uit te faseren. Of de opvallend heldere bewoordingen over de tegenvallende resultaten tot nu toe, en de interessante toevoeging over belastingen als middel voor klimaatactie. En niet te vergeten het besluit over de

Nienke van der Veen
Asset Mangement Responsible Investment
Officer, Cardano

emissiereductie van methaan, op de korte termijn een veel schadelijker broeikasgas dan CO₂, en over de integratie van voedselverduurzaming in de klimaatplannen.

Hernieuwbare energie

Het commitment van Partijen om de capaciteit van hernieuwbare energie te verdrievoudigen is misschien wel een steviger signaal dan de relatief 'zachte' bewoordingen rondom olie en gas. Alhoewel deze afspraak een stevige boost kan geven, zullen de uitdagingen waar de hernieuwbare energiesector momenteel mee kampt niet als sneeuw voor de zon verdwijnen. Integendeel; door de versnelling van de energietransitie zal de vraag naar schaarse grondstoffen zoals kritieke mineralen, arbeid en productiecapaciteit toenemen. Daar komt de toenemende druk op beschikbare locaties en op de energie-infrastructuur nog eens bij. Dit leidt niet direct tot een aantrekkelijk perspectief voor investeerders. Zeker ook omdat deze wedloop kan leiden tot geopolitieke spanningen, wat de onzekerheid rondom deze bedrijven en hun toeleveringsketens mogelijk nog eens vergroot.

Duurzame voedselsystemen

Een [veelgehoord citaat tijdens de COP28](#) was dat het, zelfs bij een volledige transitie naar hernieuwbare energie, zonder aanpassing van het voedselsysteem onmogelijk zal zijn om de opwarming van de aarde onder de 1,5°C te houden. Om deze reden werd er door Partijen een [verklaring ondertekend over klimaatmitigatie en -adaptatie in de voedselsector](#). Ter ondersteuning heeft de [UN Food and Agriculture Organization een routekaart ontwikkeld](#) die zich onder andere richt op het terugbrengen van methaanemissies in de veehouderij met 25% in de periode tot 2030, het tegengaan van voedselverspilling en het updaten van nationale richtlijnen voor een gezond dieet. De verwachting is dat dit zal leiden tot nieuwe regelgeving en daaruit voortvloeiend nieuwe businessmodellen die kansen maar ook risico's (bijvoorbeeld in de vorm van stranded assets) voor investeerders met zich meebrengen.

Thema onder de loep

De uitkomsten van COP28: you can run, but you can't hide

Klimaatfinanciering

COP28 heeft opnieuw duidelijk gemaakt dat dit soort risico's en andere belemmeringen voor investeerders door middel van publieke financiering en heldere signalen moeten worden weggenomen. Overheden, centrale banken, financiële regulators, en multilaterale ontwikkelingsbanken hebben hier een rol te spelen. Maar ook investeerders zelf worden in de [global stocktake](#) expliciet opgeroepen om hun rol te pakken. Daarbij ligt een grote nadruk op de financieringsbehoefte van ontwikkelingslanden. De catch-22 die ontstaat door het gebrek aan mogelijkheden om hernieuwbare energieprojecten op grote schaal voor te financieren, waardoor deze landen primair afhankelijk blijven van op termijn steeds duurder wordende fossiele brandstoffen dient nu eenmaal te worden doorbroken.

Blended finance

In de praktijk zijn er al concrete samenwerkingsvormen ontstaan die investeerders over de streep kunnen trekken. Drie concrete voorbeelden die tijdens de COP28 werden gepresenteerd:

- [De Global Capacity Building Coalition](#), bestaande uit UN-agencies, multilaterale ontwikkelingsbanken, private sector finance en filantropische instellingen. De coalitie richt zich op het opschalen van climate finance, kennisdeling en ontwikkelingscapaciteit.
- Het [SDG Loan Fund van FMO, Allianz, Skandia en de MacArthur Foundation](#), dat zich richt op de energiesector, financiële instellingen en agribusiness. Het fonds heeft ingebouwde credit-enhancement constructies die het voor institutionele beleggers mogelijk maken om in deze landen en sectoren te investeren.

Nienke van der Veen
Asset Mangement Responsible Investment
Officer, Cardano

- Een [blended finance partnership](#) van de Asian Development Bank, de Global Energy Alliance for People and Planet en de Monetary Authority of Singapore. Deze partnership heeft als doel om de energietransitie in Azië te versnellen en op te schalen.

Tipping point

In de komende twee jaar moeten de aangesloten Partijen nieuwe doelen formuleren voor hun emissiereducties, waarbij de COP28 afspraken worden meegenomen. Nog scherper zal duidelijk worden welke landen hierbij vooruitstrevend zijn en welke een meer afwachtende houding aannemen. De belangen zijn groot en lopen ver uiteen; van eilandstaten in de Pacific, waar het water letterlijk rond de enkels klotst; tot landen in Afrika en Latijns-Amerika die de olie- en gasopbrengsten eigenlijk willen gebruiken voor hun ontwikkeling; tot de huidige rijke olie- en gasproducerende landen die claimen dat al te snel afkicken van fossiele brandstoffen 'economische suïcide' zou zijn. Tel daarbij de komende verkiezingen in onder andere de EU, India, de Verenigde Staten, Indonesië, Verenigd Koninkrijk en Mexico op, en het moge duidelijk zijn dat het toekomstige draagvlak voor ambitieuze klimaatdoelen geen automatisch gegeven is.

Ook hier kan klimaatfinanciering een belangrijke, zo niet doorslaggevende rol spelen. Want daar waar overheden en bedrijven onduidelijke of tegenstrijdige keuzes blijven maken, kunnen investeerders, rating agencies, financial regulators en toezichthouders op basis van een reële inschatting van klimaatrisico's wel eens zelfstandig tot de conclusie komen dat er een 'tipping point van geloofwaardigheid' is bereikt. Niet voor niets haalde Fatih Birol, chief executive van de International Energy Agency, tijdens de COP28 hard uit naar de olie- en gasbedrijven door te zeggen dat er een "major gap" was tussen hun investeringen in schone technologie en ["how much they talk about . . . climate change in their speeches"](#).

Thema onder de loep

De uitkomsten van COP28: you can run, but you can't hide

Nienke van der Veen
Asset Mangement Responsible Investment
Officer, Cardano

Winnaars met visie

Landen met ambitieuze, consequente maatregelen en andere voorzieningen zoals fysieke- en kennisinfrastructuur, effectief grondstoffenbeleid en ruimtelijke visie worden dan steeds nadrukkelijker beloond met een hogere kredietwaardigheid en een lagere cost of capital. Hetzelfde geldt voor bedrijven die hun activiteiten tijdig en adequaat in lijn brengen met (inter)nationale klimaatdoelen, en die hun businessmodel weten in te richten op het collectieve klimaatresultaat van de keten waarin zij opereren.

Tegen dit perspectief zijn uiteraard allerlei cynische opmerkingen in te brengen, zoals de observatie dat de [productiecapaciteit van oliebedrijven vermoedelijk weer zal stijgen](#) en dat [de tijdens de COP28 gedane beloften niet voldoende zullen zijn om de temperatuurstijging van 1,5°C tegen te gaan](#). Maar, zoals John Kerry, de klimaatgezant van de VS het tijdens de COP28 zei: [“So you can run, but you can't hide. People are going to be held accountable for what their footprints are and what the progress is”](#). Anders gezegd: de lichten zijn aangegaan en hoewel enkelen vast nog willen doordansen, komt het feestje van de oude, emissie-intensieve industrie langzaam maar definitief ten einde.

Beleggen met impact

Impactobligaties

Impactobligaties passen bij de ambitie zo breed mogelijk bij te dragen aan de financiering van duurzame activiteiten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën van impactobligaties¹, waarbij er wordt aangesloten bij internationale standaarden zoals de *Green Bond Principles*:

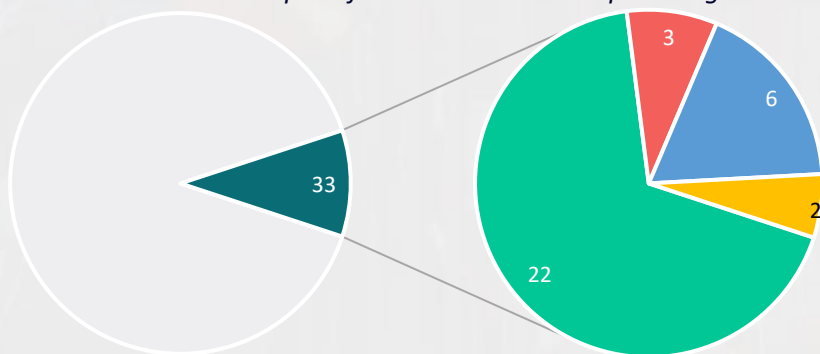
- Groen
- Sociaal
- Duurzaam
- Sustainability-linked²

Per het einde van het vierde kwartaal van 2023 is er €33 miljoen belegd in impactobligaties. Daarmee is 10,1% van de vastrentende portefeuille (exclusief hypotheek) in impactobligaties belegd.

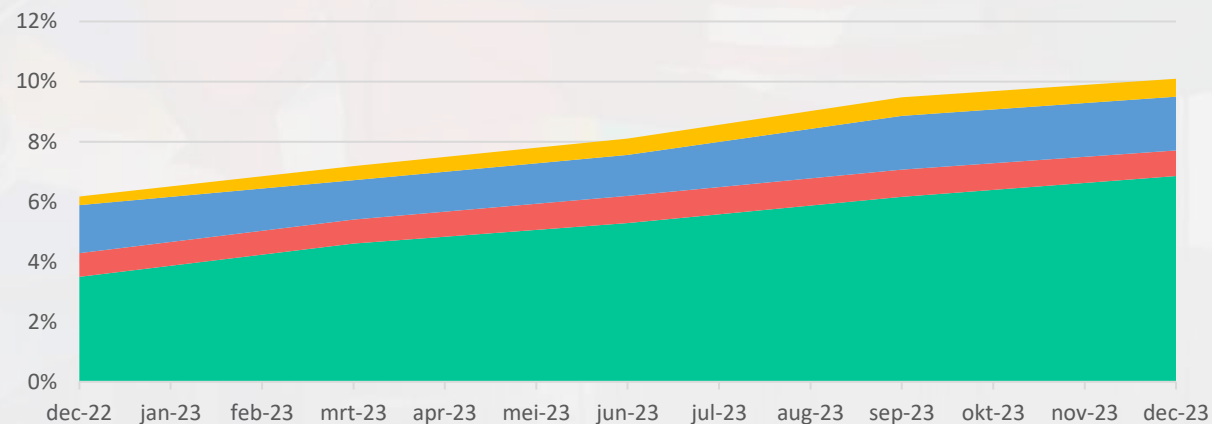
Omvang impactobligaties per categorie (€ mln.)

Totaal vastrentende portefeuille

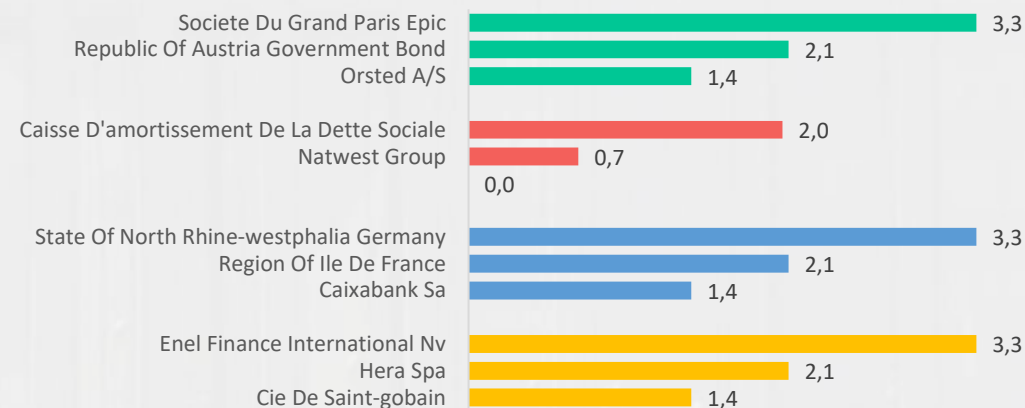
Impactobligaties

Ontwikkeling impactobligaties op totale portefeuille (%)

Top 3 Impact-obligaties per categorie (€ mln)

¹ De wijze waarop obligaties worden beoordeeld en gecategoriseerd staat omschreven in het [beoordelingsraamwerk voor impactobligaties van Cardano](#).

² Sustainability-linked bonds (SLB's) zijn obligaties waarbij de uitgever minder rente op de obligatie betaalt als vooraf vastgestelde duurzame doelstellingen worden gehaald.

Beleggingsuniversum

Nieuwe insluitingen en uitsluitingen

Alle beleggingen worden onderzocht op milieu-, sociale en bestuurs- (ESG) onderwerpen. De beoordelingscriteria voor deze onderwerpen zijn vastgelegd in het beleggingsbeleid op basis van principes gerelateerd aan onder andere mensenrechten, fundamentele arbeidsrechten, corruptie, milieuvervuiling, wapens, dierenwelzijn en integriteit. Deze principes komen voort uit internationale verdragen, overeenkomsten en 'best practices'. Daarnaast wordt beoordeeld of ondernemingen de capaciteit hebben zich aan te passen aan de lopende transitie richting een duurzamere samenleving. Ondernemingen die deze capaciteit ontberen, creëren financiële risico's voor de beleggingsportefeuille en kunnen worden uitgesloten van beleggingen.

Landen

- **Emirate of Sharjah:** Sharjah is een van de zeven emiraten waaruit de Verenigde Arabische Emiraten. Daar de Verenigde Arabische Emiraten reeds is uitgesloten, is deze status ook van toepassing op Sharjah.

Ondernemingen

De volgende ondernemingen zijn dit kwartaal uitgesloten door het Comité op basis van periodieke screening:

- **Spirit AeroSystems Holdings:** Het bedrijf is onderdeel van het ontwikkelingsteam van het B-21 Raider programma. Dit wapen is geschikt om nucleaire koppen te dragen. De ontwikkeling, productie en verkoop van nucleaire en andere controversiële wapens valt onder het uitsluitingsbeleid.
- **China Satellite Communication:** Dit is een dochterbedrijf van het reeds uitgesloten China Aerospace Science and Technology Corporation. Dat bedrijf is uitgesloten vanwege zijn rol in de productie van clustermunitie. Vanwege het feit dat er geen duidelijke scheiding is tussen de bedrijven qua technologieën en kennis, erft China Satellite Communication de uitgesloten status van het moederbedrijf.
- **Guangzhou Shipyard International Company:** Dochterbedrijf van China State Shipbuilding

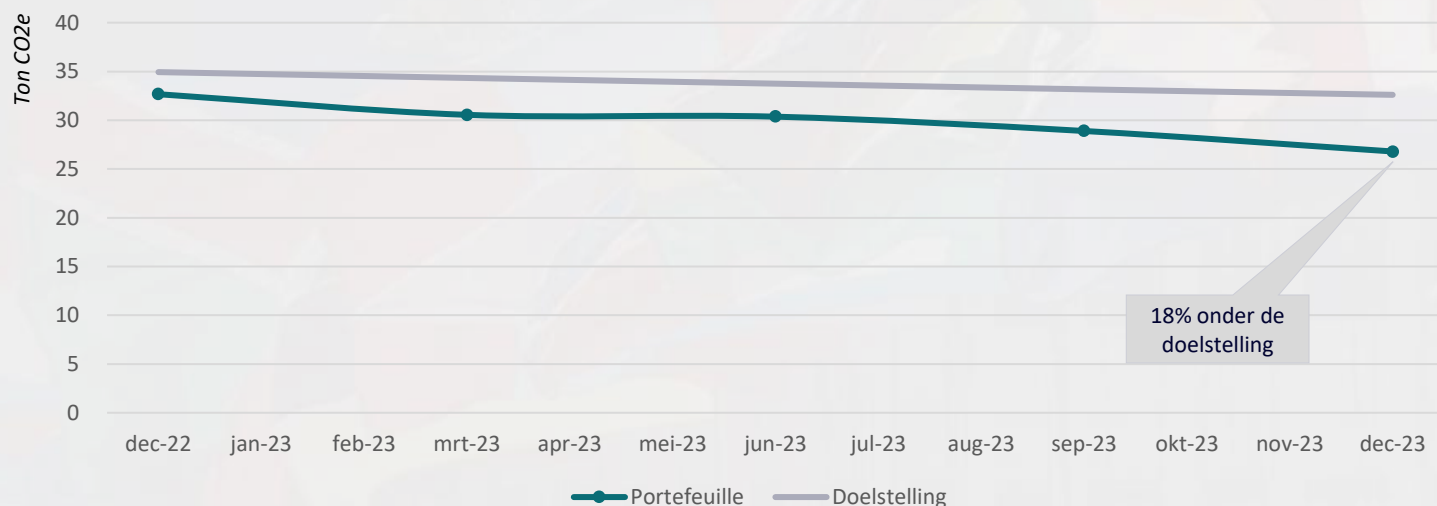
Corporation (CSSC). CSSC is uitgesloten vanwege de productie van schepen voor militair gebruik. Er is geen duidelijke scheiding in activiteiten met de dochteronderneming, waardoor het waarschijnlijk is dat ook de dochter bijdraagt aan de uitgesloten activiteiten.

- **Woodward Inc:** Het bedrijf is actief in de luchtvaartsector. Een significant deel van de omzet is afkomstig uit de productie van conventionele wapens en gerelateerde producten.
- **Jiangxi Hongdu Aviation:** Het bedrijf is actief in de luchtvaartsector. Een significant deel van de omzet is afkomstig uit de productie van conventionele wapens en gerelateerde producten. Daarnaast is er ook bewijs dat het bedrijf wapens levert aan Myanmar, een land dat onder leiding staat van een militair junta, waartegen sancties zijn uitgeoefend en dat regelmatig beschuldigd wordt van mensenrechtenschendingen.
- **China Sports Industry Group:** Deze onderneming is actief in het organiseren, managen en beheren van sportevenementen en -locaties. Het bedrijf haalt een significant deel van zijn omzet uit sport gerelateerde loterij- en kansspelen.
- **Bizim Toptan Satis Magazalar:** Een Turkse groothandel dat een significant deel van zijn omzet haalt uit de verkoop van sigaretten en tabaksproducten.
- **Lens Technology:** Een Chinees technologiebedrijf dat zich voornamelijk bezighoudt met de ontwikkeling van touchscreen technologieën. Het bedrijf wordt beschuldigd van betrokkenheid bij de dwangarbeid van Oeigoeren in de Chinese regio Xinjiang. Het bedrijf heeft niet openbaar gereageerd op de beschuldigingen, noch bewijs geleverd om de beschuldigingen te weerleggen.
- **Luxshare Precision Industry:** Een Chinees technologiebedrijf met als voornaamste focus kabels en connectoren. Het bedrijf wordt beschuldigd van betrokkenheid bij de dwangarbeid van Oeigoeren in de Chinese regio Xinjiang. Het bedrijf heeft niet openbaar gereageerd op de beschuldigingen, noch bewijs geleverd om de beschuldigingen te weerleggen.
- **Çan2 Termik:** Een bedrijf actief in de opwekking van elektriciteit en gerelateerde activiteiten. Bijna de volledige elektriciteitsopwekking is afkomstig uit steenkool en het bedrijf heeft geen openbare plannen om deze afhankelijkheid van kolen af te bouwen.

Doelstellingen

Voortgang op CO₂e-reductie – scope 1 & 2

Ontwikkeling van CO₂e-voetafdruk (scope 1 en 2) per miljoen belegde euro¹

Het akkoord van de klimaatconferentie van Parijs heeft bepaald dat de temperatuurstijging ten opzichte van de pre-industriële periode wereldwijd ver onder de twee graden moet blijven, bij voorkeur onder de anderhalve graad. Dit betekent dat ten opzichte van begin 2020, een jaarlijkse reductie van ten minste 7% moet worden gerealiseerd.

De CO₂-voetafdruk is licht afgenomen (1,7%) ten opzichte van het vorige kwartaal.

Bron: MSCI

Reductiedoelstellingen voor CO₂e-voetafdruk

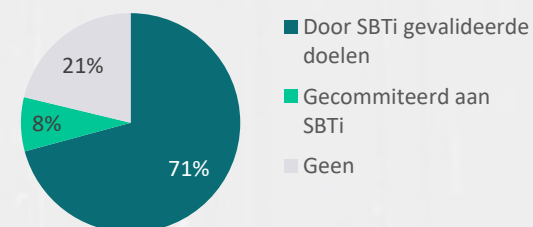
Percentage van beleggingen in bedrijven met of zonder initiatieven om de CO₂-uitstoot te verminderen gericht op aansluiting bij het Akkoord van Parijs^{2,3}

Bron: Sustainalytics

Op wetenschap gebaseerde reductiedoelstellingen

Percentage van beleggingen in bedrijven in CO₂-intensieve sectoren⁴ met wetenschappelijke reductiedoelstellingen (december)

Bron: MSCI

¹ Voor 83% van de portefeuille is er gerapporteerde of geschatte data beschikbaar met een datakwaliteitsscore van 2,6 (1 = hoogste kwaliteit; 5 = laagste kwaliteit).

² Datadekking is nog zeer laag (<10% van de portefeuille), maar zal in de toekomst verbeteren aldaar bedrijven die onder de CSRD vallen hierover moeten gaan rapporteren.

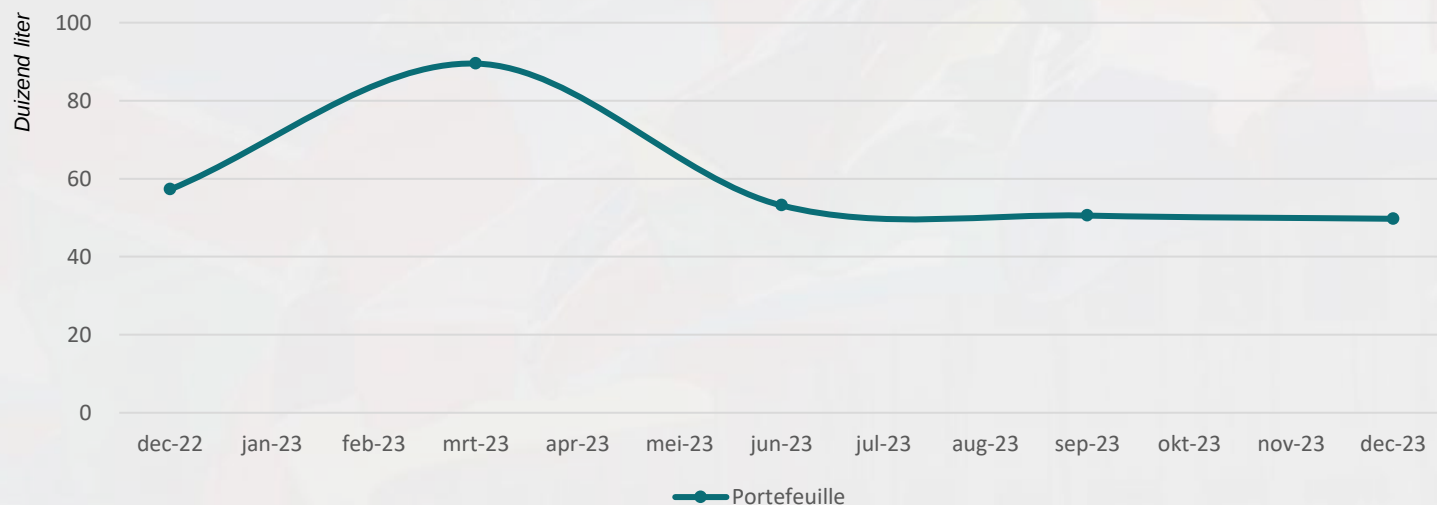
³ De reductiedoelstellingen voor de CO₂-voetafdruk zijn aangepast t.o.v. Q3 2023 vanwege een herijking van het model. Het model gebruikt nu meer recente bedrijfsgegevens, inclusief inflatie.

⁴ Sectoren: olie & gas, mijnbouw, nutsbedrijven, bouwmaterialen, kapitaalgoederen, luchtvaart en chemische industrie.

Doelstellingen

Voortgang op reductie waterverbruik

Ontwikkeling waterverbruik (liter) per miljoen belegde euro

Hoewel er nog geen doelstelling is gedefinieerd voor het waterverbruik van bedrijven met activiteiten in waterschaarse gebieden, wordt deze indicator wel mee gewogen in beleggingsbeslissingen en wordt de ontwikkeling van het waterverbruik in de portefeuille gemonitord.

Op basis van de afgelopen drie maanden is de watervoetafdruk vrijwel stabiel gebleven (-1,6%).

Bron: MSCI

Beleggingen in gebieden met waterschaarste

Percentage van beleggingen in bedrijven actief in gebieden met waterschaarste (juni)

Bron: MSCI

Reductiedoelstellingen voor watervoetafdruk

Percentage van beleggingen in bedrijven met of zonder initiatieven om het waterverbruik te verminderen¹

Bron: Sustainalytics

¹ Datadekking is nog gering (<10% van de portefeuille), maar zal in de toekomst verbeteren aldaar bedrijven die onder de CSRD vallen hierover moeten gaan rapporteren.

cardano

Cardano | Weena 690, 21e etage, Postbus 19293, 3001 BG Rotterdam The Netherlands
T: +31 (0)10 206 1300 | E: info@cardano.com | W: cardano.com

Cardano Asset Management N.V. is onderdeel van de Cardano Group
en statutair gevestigd te Rotterdam - KvK-nummer: 30143634

Disclaimer

Cardano Asset Management N.V. (voorheen ACTIAM N.V.) en Cardano Sense B.V. (ACTIAM Sense B.V.) (gezamenlijk Cardano) streven ernaar om nauwkeurige en actuele informatie te verstrekken uit betrouwbare bronnen. Cardano staat echter niet in voor de juistheid en volledigheid van de informatie die in dit document wordt gegeven (hierna te noemen: informatie). De informatie kan technische of redactionele onnauwkeurigheden of typografische fouten bevatten. Cardano geeft geen garanties, expliciet of impliciet, met betrekking tot de vraag of de informatie juist, volledig of actueel is. Cardano is niet verplicht om de informatie aan te passen of om onnauwkeurigheden of fouten te corrigeren.

De ontvangers hiervan kunnen geen rechten ontleen aan deze informatie. De informatie in deze presentatie is gebaseerd op historische gegevens en is geen betrouwbare bron voor het voorspellen van toekomstige waarden of koersen. De informatie is vergelijkbaar met, maar mogelijk niet identiek aan de informatie die door Cardano voor interne doeleinden wordt gebruikt. Cardano garandeert niet dat de kwantitatieve opbrengsten / winsten of andere resultaten met betrekking tot de verstrekte informatie gelijk zullen zijn aan de potentiële winsten en resultaten volgens de prijsmodellen van Cardano.

Het is niet toegestaan de informatie te vermenigvuldigen, reproduceren, distribueren, verspreiden of tegen vergoeding beschikbaar te stellen aan derden, of voor commerciële doeleinden te gebruiken zonder de voorafgaande uitdrukkelijke, schriftelijke, toestemming van Cardano.

De bespreking van risico's met betrekking tot informatie kan niet worden beschouwd als een volledige opsomming van alle terugkerende risico's. De informatie mag door de ontvanger niet worden geïnterpreteerd als zakelijk, financieel, investeringsadvies, hedging-, handels-, juridisch, regulerend, fiscaal of boekhoudkundig advies. De ontvanger van de informatie is zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de informatie. De beslissingen op basis van de informatie zijn voor rekening en risico van de ontvanger.

De informatie is uitsluitend bedoeld voor professionele en institutionele beleggers in de zin van artikel 1:1 van de Wet op het Financieel Toezicht (Wft) en is niet bestemd voor US Persons als gedefinieerd in de United States Securities Act of 1933 en mag niet gebruikt worden voor het werven van investeringen of inschrijven op effecten in landen waar dit niet is toegestaan door de lokale toezichthouder of wet- en regelgeving.

Met betrekking tot diensten verleend door Cardano Asset Management N.V.: De informatie is uitsluitend opgesteld ter informatie en is geen aanbod (of uitnodiging):

- om effecten of een ander beleggingsproduct te kopen of verkopen
- om deel te nemen in een handelsstrategie;
- tot het verlenen van een beleggingsdienst.

Bepaalde informatie in dit document (de "informatie") is afkomstig van/auteursrechtelijk beschermd door MSCI Inc., MSCI ESG Research LLC, of hun dochterondernemingen ("MSCI"), of informatieleveranciers (samen de "MSCI-partijen") en kan zijn gebruikt om scores, signalen of andere indicatoren te berekenen.

De informatie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik en mag niet geheel of gedeeltelijk worden gereproduceerd of verspreid zonder voorafgaande schriftelijke toestemming. De informatie mag niet worden gebruikt voor, en vormt ook geen aanbod om effecten, financiële instrumenten of producten, handelsstrategieën of indexen te kopen of verkopen, of deze te promoten of aan te bevelen. Sommige fondsen kunnen zijn gebaseerd op of gekoppeld aan MSCI-indices, en MSCI kan worden gecompenseerd op basis van het beheerd vermogen van het fonds of andere maatstaven.

MSCI heeft een informatiebarrière opgeworpen tussen indexonderzoek en bepaalde informatie. Geen van de informatie kan op zichzelf worden gebruikt om te bepalen welke effecten moeten worden gekocht of verkocht of wanneer ze moeten worden gekocht of verkocht. De informatie wordt verstrekt "zoals deze is" en de gebruiker aanvaardt het volledige risico van elk gebruik dat hij maakt of laat maken van de informatie.

Geen enkele MSCI-partij garandeert de originaliteit, nauwkeurigheid en/of volledigheid van de informatie en elke MSCI-partij wijst uitdrukkelijk alle expliciete of impliciete garanties van de hand. Geen enkele MSCI-partij is aansprakelijk voor fouten of weglatingen in verband met deze informatie, of voor enige aansprakelijkheid voor directe, indirecte, speciale, punitieve, gevolg- of enige andere schade (inclusief gederfde winst), zelfs als zij op de hoogte is gesteld van de mogelijkheid van dergelijke schade."